

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI
SKARBOWEJ
W KATOWICACH**

Katowice, dnia 24 lipca 2017 r.

2401-IWW1.0921.38.2017.6/106033

Pani Tamara Gibalska-Szmidt
Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego
w Gliwicach

SPRAWOZDANIE

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w trybie uproszczonym.

Nazwa i adres kontrolowanej jednostki

Drugi Urząd Skarbowy w Gliwicach
44-100 Gliwice, ul. Młodego Hutnika 2

Kierownik kontrolowanej jednostki

Tamara Gibalska-Szmidt - Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach – od 27.07.2009

Data i numer upoważnienia do przeprowadzenia czynności kontrolnych, data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych, wskazanie osób kontrolujących

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach: 4-7, 10-13 lipca 2017 r. przez pracownika Izby Administracji Skarbowej w Katowicach - eksperta skarbowego [REDACTED] na podstawie upoważnienia nr 2401-IWW1.0921.38.2017.1 wydanego 29 czerwca 2017 r. przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach.

Kontrola została zarejestrowana w książce kontroli pod numerem 2/2017

Zakres kontroli

Sprawność i terminowość załatwiania spraw spadkowych w II półroczu 2016 r.

USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

I. Informacje ogólne

I. 1. Cel kontroli

Celem niniejszej kontroli było zweryfikowanie terminowości załatwiania spraw spadkowych w II półroczu 2016 r.

I. 2. Podstawa prawna kontroli

- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.

Krajowa Administracja
Skarbowa

1092 ze zm.),

- zarządzenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach nr 9/2017 z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Izby Administracji Skarbowej w Katowicach,
- zarządzenie Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach nr 44/2017 z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli instytucjonalnych w urzędach skarbowych województwa śląskiego,
- zarządzenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach nr 86/17 z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli instytucjonalnych w podległych urzędach.

I. 3. Stan faktyczny dotyczący zagadnień objętych kontrolą

Czynności kontrolne przeprowadzone w oparciu o następujące materiały:

- raport wygenerowany przez pracownika US,
- dokumenty źródłowe, np. postanowienia sądu, akty poświadczenia dziedziczenia, zgłoszenia (SD-Z2), zeznania podatkowe (SD-3),
- akty prawa wewnętrznego obowiązującego w kontrolowanej jednostce w badanym okresie,
- wyjaśnienia składane w związku z kontrolą.

I. 4. Podstawa prawna funkcjonowania urzędu

- zarządzenie nr 43/15 Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach, ze zm.,
- zarządzenie nr 24/17 Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach.

II. Ustalenia szczegółowe kontroli

II. 1. Podjęte czynności

Dla ustalenia stanu faktycznego kontrolująca poprosiła kierownika Działu Postępowań Podatkowych (PP) o przygotowanie i opisanie obiegu dokumentacji wszczynającej postępowanie podatkowe w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania w podatku od spadków i darowizn (SD-3) dotyczących postępowań zakończonych w II połowie 2016.

Na notarialnych aktach poświadczenia dziedziczenia i postanowieniach sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, które wpływają do Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach umieszczana jest pieczęć z datą wpływu. Następnie postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz akty poświadczenia dziedziczenia wprowadzane są do systemu SZD i aplikacji CZM. Z kolei zeznania SD-3 są wprowadzane do systemu SSP oraz dokonywana jest ich weryfikacja pod kątem właściwości organu podatkowego oraz w zakresie merytorycznym, rachunkowym, a także poprzez sprawdzenie, czy wartość przedmiotu nabycia odpowiada wartości rynkowej określonej na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich miejsca położenia, stanu i stopnia zużycia z dnia powstania obowiązku podatkowego. W sytuacji wystąpienia niezgodności z przedłożonymi dokumentami lub ujawnieniem składników majątkowych, które nie zostały wykazane w zeznaniu (np. poprzez porównanie z czynnościami majątkowymi zarejestrowanymi w aplikacji CZM), podatnik jest wzywany do złożenia wyjaśnień oraz korekty zeznania. Natomiast w przypadkach budzących wątpliwości, m. in. w zakresie podanej wartości masy spadkowej, wszczynana jest procedura powołania biegłego rzeczoznawcy majątkowego, bądź przeprowadzane są oględziny składnika

spadkowego. Postępowanie kończy się decyzją ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn.

Z kolei dla spraw zakończonych w zakresie złożonych zgłoszeń o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych SD-Z2 lub przekazania spraw spadkowych wg właściwości miejscowej w II półroczu 2016 opisu i obiegu dokumentów dokonał ówczesny kierownik Referat Czynności Sprawdzających (OB-4).

Przy przyjęciu zgłoszenia o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych SD-Z2 umieszczana jest pieczęć z datą wpływu oraz dokonywana jest wstępna kontrola formalna dokumentów. Dodatkowo dokumenty te są skanowane i rejestrowane w systemie SZD oraz SSP. Następnie komórka czynności sprawdzających dokonuje sprawdzenia prawidłowości i zasadności złożonego zgłoszenia SD-Z2, m. in. pod kątem spełnienia warunków, o których mowa w art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn, jak również weryfikuje dokumentację w zakresie właściwości miejscowej, o której mowa w art. 15 Ordynacji podatkowej. W przypadku wątpliwości lub niezgodności w złożonej dokumentacji, spadkobierca jest wzywany do złożenia korekty zgłoszenia SD-Z2. Natomiast w przypadku, gdy urząd skarbowy nie jest właściwy do załatwiania sprawy spadkowej na podstawie otrzymanego postanowienia sądu o nabyciu spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia, dokumentacja ta przesyłana jest do właściwego urzędu skarbowego. Zakończenie sprawy następuje poprzez adnotację na zgłoszeniu SD-Z2 „zweryfikowano - art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn”, odnotowanie w aplikacji CZM oraz zatwierdzenie w systemie SSP.

W II połowie 2016 r. sprawami spadkowymi zajmowały się 3 komórki organizacyjne, tj. Dział Postępowań Podatkowych (PP), Dział Obsługi Bezpośredniej (OB), Referat Czynności Sprawdzających (OB-4). W strukturze organizacyjnej Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach wszystkie komórki organizacyjne zajmujące się sprawami spadkowymi, tj. PP, OB, OB-4 podlegały Drugiemu Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego (ZN2) Janowi Purzyńskiemu. Osobami kierującymi poszczególnymi komórkami byli odpowiednio [REDAKTOWANE]

II. 2. Stan faktyczny ustalony na podstawie zgromadzonych dokumentów

Na podstawie raportu z aplikacji CZM ustalono, że w II półroczu 2016 roku wydano 199 decyzje w podatku od spadków i darowizn. Do kontroli wytypowano zakończone decyzją 2 sprawy metodą statystyczną, wg pozycji raportu:

- poz. 28 - postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach, sygn. akt I Ns 3600/15 z dnia 14.03.2015 r.,
- poz. 128 – akt poświadczenia dziedziczenia, rep. A numer 1879/2016 z dnia 10.10.2016 r.

Na podstawie raportu z aplikacji CZM ustalono, że w II półroczu 2016 roku załatwiono 2286 spraw z zakresu spadków. Sprawy te zakończono poprzez adnotację kierownika komórki cyt. „zweryfikowano - art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn” na składanych przez spadkobierców wyjaśnieniach lub zgłoszeniach SD-Z2. Do kontroli wytypowano 2 sprawy metodą statystyczną wg pozycji raportu:

- poz. 345 - akt poświadczenia dziedziczenia, rep. [REDAKTOWANE] z dnia 5.01.2012 r., (wpływ – 3.02.2012 r.)
- poz. 1345 - akt poświadczenia dziedziczenia, rep. [REDAKTOWANE] z dnia 3.03.2016 r. (wpływ – 5.04.2016 r.).

Na podstawie raportu z aplikacji CZM do kontroli z zakresu spadków, zgodnie z właściwością miejscową wybrano 2 sprawy metodą statystyczną, wg pozycji raportu:

- poz. 14 - wydruk z aplikacji CZM z 31 sierpnia 2016 r. dot. przesłania postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach o nabyciu spadku sygn. akt Ns 316/11 z dnia 15 kwietnia 2011 r., które wpłynęło do Drugiego US w Gliwicach 5 lipca 2011 r., następnie zostało wysłane 5 września 2016 r. do Urzędu Skarbowego w Przeworsku, a doręczone 8 września 2016 r.
- poz. 2277 - wydruk z aplikacji CZM z 31 grudnia 2016 r. dot. przesłania przez Naczelnika US w Chrzanowie, przy piśmie z 7 listopada 2016 r., postanowienia SR dla Warszawy Pragi-Północ, sygn. akt Ns 600/15 z dnia 14 kwietnia 2016 r.

Tabela nr 1

Analiza wytypowanych załatwionych spraw spadkowych kończących się wydaniem decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn

Lp.	Data wpływu do US postanowienia bądź poświadczenia dziedziczenia, inne	Daty poszczególnych czynności organu podatkowego / wezwanie, inne	Data zakończenia sprawy / decyzja, notatka służbowa, inne	Uwagi
1.	16.06.2016 – wpływ do US postanowienia SR w Gliwicach sygn. akt Ns 600/15 z dnia 14.03.2016 r. wraz z zeznaniem podatkowym o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych (SD-3). [redacted] [redacted] w całości	6.07.2016 – postanowienie, na podstawie art. 140 § 1 Qp 7.07.2016 - zawiadomienie celem dokonania oględzin nieruchomości (doręczone 15.07.2016) 27.07.2016 - upoważnienie do przeprowadzenia oględzin nieruchomości 27.07.2016 – protokół sporządzony z oględzin nieruchomości	29.07.2016 - decyzja wydana wobec spadkobiercy [redacted] w kwocie zobowiązania [redacted]	upływ czasu od wpływu postanowienia SR do wydania decyzji wyniósł – 1 miesiąc i 13 dni
2.	10.10.2016 – wpływ do US aktu poświadczenia dziedziczenia rep. A numer [redacted] sporządzonego przez notariusza Katarzynę Śliż-Zurowską wraz z zeznaniem podatkowym o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych (SD-3). Spadek [redacted] [redacted] nabyła z mocy ustawy córka [redacted] [redacted] w całości		13.10.2016 - decyzja wydana wobec spadkobiercy [redacted] kwota zobowiązania [redacted]	upływ czasu od wpływu aktu poświadczenia dziedziczenia do wydania decyzji wyniósł – 3 dni

Na podstawie dokumentów źródłowych ustalono, że w sporządzonym protokole na okoliczność przeprowadzenia dowodu z oględzin nieruchomości położonej w ~~Gierałtowicach przy ul. ks. Robota 154~~ wskazano, że protokół sporządzony został przez pracowników Izby Skarbowej w Katowicach starszego komisarza skarbowego (...). Natomiast prawidłowy zapis winień brzmieć: pracowników Izby Skarbowej w Katowicach świadczących pracę w Drugim US w Gliwicach.

Tabela nr 2

Analiza wytypowanych załatwionych spraw spadkowych kończących się informacją urzędową z uwagi na zwolnienie spadkobiercy z podatku od spadków i darowizn, zgodnie z art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn

Lp.	Data wpływu do US postanowienia bądź poświadczenia dziedziczenia, inne	Daty poszczególnych czynności organu podatkowego / wezwanie, inne	Data zakończenia sprawy / decyzja, notatka służbowa, inne	Uwagi
1.	3.02.2012 – wpływ do US aktu poświadczenia dziedziczenia, rep. A nr ... sporządzonego przez notariusza Michała Walę dnia 5.01.2012 r. Spadek po ... nabyli: małżonka zmarłego ... , córka ... , syn ... (każdy po 1/3 części spadku)	30.11.2016 - wezwania, na podstawie art. 274a § 1 Op do spadkobierców (wezwania wysłano listami zwykłymi 5.12.2016.)	19.12.2016 sprawy zakończono poprzez adnotację dokonaną przez kierownika referatu OB-4 ... na złożonych wyjaśnieniach „zweryfikowano – art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn”	upływ czasu od wpływu aktu poświadczenia dziedziczenia do sporządzenia adnotacji przez kierownika referatu na pismach spadkobierców wyniósł – 4 lata, 10 miesięcy i 16 dni upływ czasu od wpływu aktu poświadczenia dziedziczenia do wystosowania wezwania do spadkobierców wyniósł – 4 lata, 9 miesięcy i 27 dni
2.	5.04.2016 – wpływ do US aktu poświadczenia dziedziczenia, rep. A nr ... sporządzonego przez notariusza Annę Migielską-Ciolecką dnia 3.03.2016 r. Spadek po ... nabyli: córka ... , synowie ... i ... oraz synowie ... i ... (każdy po 1/4 części spadku)		13.09.2016 - adnotacja dokonana przez przez kierownika referatu OB-4 ... na złożonych zgłoszeniach SD-Z2. Nabyty spadek przez spadkobierców, został zwolniony, na podstawie art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn	upływ czasu od wpływu postanowienia SR w Gliwicach do sporządzenia adnotacji urzędowej na zgłoszeniu SD-Z2 wyniósł - 5 miesięcy i 8 dni

	21.04.2016 – wpływ do US zgłoszeń o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych (SD-Z2) spadkobierców			upływ czasu od wpływu zgłoszeń SD-Z2 do sporządzenia adnotacji urzędowej na dokumentach wyniósł – 4 miesiące i 23 dni
--	---	--	--	---

Na podstawie dokumentów źródłowych ustalono, jak poniżej.

1) W wezwaniach skierowanych do spadkobierców [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] naczelnik urzędu nie zawarł klauzuli o możliwości nałożenia kary porządkowej w przypadku niezastosowania się podatnika do wezwania, zgodnie z art. 262 Ordynacji podatkowej.

2) Naczelnik urzędu wysłał wezwanie do ww. spadkobierców po upływie 4 lat, 9 miesięcy i 27 dni od dnia otrzymania informacji o nabyciu spadku, tj. aktu poświadczenia dziedziczenia, rep. A nr [REDAKTOWANE] z dnia 5.01.2012 r. przez spadkobierców: [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] Wezwanie wysłano listem zwykłym (bez potwierdzenia odbioru).

3) Naczelnik urzędu dokonał weryfikacji złożonych przez spadkobierców [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] zgłoszeń o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych (SD-Z2) po upływie 4 miesięcy i 23 dni.

Tabela nr 3

Zestawienie spraw spadkowych, które kończą się przesłaniem dokumentów zgodnie z właściwością miejscową, na podstawie art. 15 § 1 Ordynacji podatkowej

Lp.	Data wpływu do US postanowienia bądź poświadczenia dziedziczenia, inne	Daty poszczególnych czynności organu podatkowego / wezwanie, inne	Data zakończenia sprawy / decyzja, notatka służbowa, inne	Uwagi
1.	5.07.2011 – wpływ do US postanowienia SR w Gliwicach sygn. akt Ns 316/11 z dnia 15.04.2011 r. Spadek po [REDAKTOWANE]		1.09.2016 – wysłano wydruk z aplikacji CZM z 31.08.2016 wraz postanowieniem SR w Gliwicach sygn. akt Ns 316/11 z dnia 15.04.2011 r. do US w Przeworsku	upływ czasu od wpływu postanowienia SR w Gliwicach do czasu przesłania do US w Przeworsku wyniósł - 5 lat, 1 miesiąc i 4 dni
2.	16.11.2016 – wpływ do US postanowienia SR dla Warszawy Praga-Północ sygn. akt Ns 69/16 z dnia 14.04.2016 r. Spadek po [REDAKTOWANE]		13.12.2016 – wysłano wydruk z z aplikacji CZM z 13.12.2016 wraz z postanowieniem SR dla Warszawy Praga-Północ sygn. akt	upływ czasu od wpływu postanowienia SR do Pierwszego US w Gliwicach wyniósł – 27 dni

			Ns 69/16 z dnia 14.04.2016 r. zgodnie z właściwością miejscową, tj. do Pierwszego US w Gliwicach	
--	--	--	---	--

Na podstawie dokumentów źródłowych ustalono, że postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt Ns 316 /11 z dn. 15.04.2011 r. zostało przesłane zgodnie z właściwością miejscową do Urzędu Skarbowego w Przeworsku po upływie 5 lat, 1-go miesiąca i 4 dni.

III. Ocena ustalonego stanu faktycznego, wnioski i zalecenia

1. Na podstawie przedłożonych dokumentów źródłowych stwierdzono, że Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach w zakresie kończenia spraw spadkowych poprzez umieszczenie adnotacji na złożonym przez spadkobierców zgłoszeniu SD-Z2 oraz w sprawie przesłania dokumentacji zgodnie z właściwością miejscową działał z opóźnieniem lub ze znacznym opóźnieniem, tj.:

- 1) 4 lata, 10 miesięcy i 16 dni,
- 2) 4 lata 9 miesięcy i 16 dni,
- 3) 5 miesięcy i 8 dni,
- 4) 4 miesiące i 23 dni,
- 5) 5 lat, 1 miesiąc i 4 dni

W związku z powyższym poleca się stały monitoring terminowości załatwiania spraw spadkowych, a w miarę posiadanych możliwości bieżącą ich realizację. Niedopuszczalne jest nieuzasadnione odkładanie spraw spadkowych do roku, w którym następuje przedawnienie ew. zobowiązania podatkowego. Wzmocnienie nadzoru nad przyspieszeniem realizacji spraw spadkowych powierza się osobiście Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego w Gliwicach. Szczególne znaczenie ma niezwłoczne przesyłanie spraw spadkowych (postanowień sądów rejonowych, aktów poświadczenia dziedziczenia) zgodnie z właściwością miejscową, by nie narażać innych organów podatkowych na ryzyko działania w roku, w którym przedawnia się zobowiązanie podatkowe.

2) W wezwaniach kierowanych do spadkobierców nie zawierano klauzuli o możliwości nałożenia kary porządkowej w przypadku niezastosowania się podatnika do wezwania, czym naruszono przepis art. 262 Ordynacji podatkowej. W związku z powyższym poleca się obligatoryjne umieszczanie w wezwaniach do spadkobierców właściwego pouczenia, o którym mowa w tym przepisie.

3) Stwierdzono również przypadki dokonywania wysyłki poczty ze znacznym opóźnieniem w stosunku do daty ostatecznej akceptacji pism. Pisma istotne dla zakończenia sprawy, jak wezwania do uczestników czynności sprawdzających prowadzonych zwłaszcza po znacznym czasie od wpływu informacji o nabyciu spadku powinny być wysyłane listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

4) Zaleca się wzmocnienie współpracy pomiędzy osobami zajmującymi się sprawami spadkowymi.

Na powyższych ustaleniach sprawozdanie zakończono.

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Rybniku.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko. Nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Otrzymują:

1. Pani Tamara Gibalska-Szmidt
Naczelnik Drugiego US w Gliwicach,
2. IAS IWW1 - aa.

Z upoważnienia
Dyrektora Izby Administracji Skarbowej
w Katowicach

Izby Administracji Skarbowej w Katowicach
Janusz Kapica